

nem viselhető nehézségekkel járni nem fog. Megnyugtálnak aziránt, hogy úgy a szükséges alaptőkét, mint a kellő ércfedezetet könnyen biztosíthatjuk, a magasabb kamatlábbal való fenyegetődzést pedig ugyancsak megcáfolták. Annyi máris egészen bizonyos, hogy az önálló bank felállítása az ország hitelviszonyaira sokkal kevesebb terheket fog járni, mint az osztrák-magyar bank szűkkeblű eljárása, vagy nagy pénzügyintézeteknek a bankkartellben megnyilvánult támadása az országnak okoznak.

A Ház mai szünete. A képviselőház ma nem tart ülést. A legközelebbi ülés szerdán lesz.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, november 16.

Ma délelőtt tizenkettő órakor meglehetősen rövid és szürke vita végén berekesztették a főváros fejlesztéséről való törvényjavaslat általános vitáját s megkezdték a részletes tárgyalást.

Návay Lajos elnök negyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Indítványt tett, hogy a képviselőház kerese föl részvételével a vesztfáliai bányakatasztrófa alkalmával a német birodalmi tanácsot.

A Ház elfogadta az indítványt és áttért

a fővárosi törvény

tárgyalására.

Németh Imre, a budai kövei volt az első szónok. Szerinte a főváros nem bírja el azokat a terheket, amelyeket a közintézmények szapo-

ritásának szükségessége ráró, mert jövedelmének fölhasználásában korlátozva van. Reméli, hogy a javaslat ebben a tekintetben is megváltoztathatja a helyzetet. Nagy baj, hogy Budapestnek nem volt egységes szabályozási terve. Kevés a hid és a meglévők is rossz helyen vannak, Budapest magyarosodása a helyes uton van és a kozmopolita elem nem a magyarosodó polgárok közül kerül ki. A javaslatot elfogadja.

Szebeny Antal a javaslatot a fővárosra határozottan hasznosnak tartja. Szerette volna, ha a javaslat alapján a Boráros-téren lehetett volna hidat építeni. Ez éppen olyan szükséges volna, mint az újpesti hid. A Csepel-szigeten kereskedelmi kikötőt kellene létesíteni. A fővárosi bizottsági tagválasztásokra vonatkozólag azt hiszi, hogy lehetetlen a jövő őszi választásokat már az új fővárosi törvény alapján meg-ejtetni. A javaslatot üdvösnök tartja és elfogadja.

Hoitsy Páló előadó: A fővárosi képviselők túlzott kívánságaival szemben megvédelmezi a javaslatot. Az állam a főváros számára igen nagy áldozatot hoz. Ennyit még soha egy kormány sem tett a fővárosért.

Wekerle Sándor: A részletekre nem terjeszkedik ki. Felszólalásra csak a vita során elhangzott kívánságok kényszerítik. Elsősorban helytelennek tartja, hogy az állami közigazgatás közvetítését olyan élesen különválasztják a községi adminisztráció feladataiból. Elismeri, hogy a községi háztartásokat nem szabad túlterhelni, ez kifejezésre is jut a kormányzati programban vagy egyes jövedelmeknek a községek részére való átengedésével, vagy direkt segítségek alakjában. Azonkívül e törvényt közvetlen kapcsolatba hozták a fővárosi törvény megalkotásával. Az 1862-ben, az átmeneti időben készített s most is érvényes fővárosi törvény elavult. A belügyminiszter ígéretet is tett, hogy a választói javaslat után elsőnek a fővárosi törvényt alkotja meg. A kormány a választói reformmal kapcsolatban előterjesztést tesz ebben az irányban. A túlzott igényekkel szemben hangsúlyozza, hogy a főváros tejlődése nemcsak a törvényről, hanem a konjunkturától, az ipari és kereskedelmi viszonyok alakulásától, a

pénzpiac helyzetétől is függ. A kormány mindent el fog követni, hogy az építkezési kedvet éléssze és az építkezést lehetőleg olcsóvá tegye. Az alagutra vonatkozólag kijelenti, hogy már a második bizottságot küldte ki a javítási terv kidolgozására. A kormány arra törekszik, hogy az alagut vámmentes legyen s a főváros bizonyos feltételekkel vegye át. A hidak vámmenteségéről 1910 előtt, ameddig a hidjövödelmek a sorsolási kölcsön törlesztésére törvénnyel le vannak kötve, szó sem lehet. A hidalap különben is 3 millió deficitet mutat.

Ezután az általános vitát befejezték.

Ezután Simkó a részletes tárgyalásnál indítványozza, hogy Budapest ne fő- és szék- város hanem székesfőváros elnevezést nyerjen. A másodikról a 10 szakaszig Polonyi szólalt fel, melyhez Wekerle is hozzájárult. A szakaszokat e szerint fogadták el.

A 10 ik szakasznál Polonyi javasolta, hogy az adómentes házaknál a sztrájk és munkás bojkott által okozott idővesztés ne számítsák be.

A Ház a módosítást elfogadta.

Azzal a javaslatot letárgyalták s a kérvényekre került a sor, melyeket a kérvénybizottság javaslata szerint intézett el a Ház.

Városi közgyűlés.

— Negyedik nap. —

Tegnap, négy napi tárgyalás után véget ért Negyvárad város novemberi közgyűlése. A negyedik napra még mindig jutott egy pár érdekesebb tárgy, — amelyeknél vita keletkezett.

A főispán elnöklete alatt mintegy 20 törvényhatósági tag volt jelen.

Mindjárt az első tárgynál a várad-velencei hid építésének kérdésénél több felszólalás történt.

A városi tanács javasolta, hogy Várad- Velence és Olasz között, a templom-tér irá-

Raoul: Megcsipjen? (Pár heves karcsapást tesz.) Ah... úgy megijedtem!

Lea: En előkelő leány vagyok. Csak tönkrementünk... Toucy Márki leánya vagyok... volt egy kis nyugdíja... Bretagneben élt... önnel kellett kacérkodnom. Hát mondja meg, kacér voltam?

Raoul: Oh... nem!

Lea: Sajnáltam magát, nem akartam rászédni. Hogy olyan gyakran találkoztam magával, az csak azért történt, mert a mama mindig utjába vitt. Ruháim, kalapjaim... minden csak magáért volt... A fürdőruhám... szintén magáért! Ugy-e, ez a valóság milyen eredeti, így fürdés közben...

Raoul: Nos?

Lea: Minden számítással... kívánatra történt.

Raoul: És ki kívánta?

Lea: Ó... nem én!... Nem... És tudja, mit szuggeráltak nekem?

Raoul: ...?

Lea: Hogy görcsöt kapjak! Hogy egyszer, mikor önnel uszkálok a vízben, gyöngének tétessen magam. »Uram, segítség, segítség!« Ön nagy sebtét odaszna, megölelne... én pedig tehetetlenül önhöz simulnék az egész fürdőközönség szemeláttára! No? Az igaz, hogy azért nem kellene mindjárt elvennie... de végre is... kompromittálva volnék... Ön szeret engem... Ki tudja, hogy végződik az ilyen kaland?... Ime, most már tud mindent... Ne köszönje meg... de ugye belátja, hogy nem vagyok rossz leány? Isten vele! (Gyorsan a part felé uszik)

Raoul (hatalmas csapásokkal eléri): Nem, nem: Igy nem válhatunk el... Ah! Tehát azt akarták... nem kegyed, bocsánat, mások... kicsoda összeesküvés? De kegyed... kegyed anyall... Könyörgöm... Tehát

be akartak ugratni, mint valami ostoba filkót... ah... majd meglátják, hogy Raoul Gisier nem aféle sült bolond... Tudja-e kisaszony, mi volna most a legjobb?...

Lea: Ó, igen... ha szárazra mennék, mert hulláznak a tenger.

Raoul: Törődöm is én most a hullámmal... Nem... hanem szövetkeznünk kellene, kettőnknek, hogy a saját eszközökkel győzzük le őket!

Lea: Hogy-hogy?

Raoul (lelkésülten): Tegyen úgy, mintha görcsöt kapna.

Mea: Ne bolondozzon!

Raoul (meg fogja karját): No, igen... föltétlenül akarom... Ha pedig habozik, majd megkezdem magam!

Lea: Eresszen el!

Raoul (átfogja derekát): Dehogy eresztem. Lea, egyetlen Leám... mondja, hogy szeret, hogy a feleségem lesz... lubickoljon... no csak... mintha görcsöt kapott volna!... (Raoul eszeveszetten lubickol, hogy fölkarolja a vizet.)

Lea: De Gisier ur!

Raoul: Már kénytelen vagyok... hisz egész Dieppe bennünket nézi!

Lea: Eresszen el, ... vagy pofon- üöm.

Raoul: Csak rajta! (Lea hiába küzdök, hogy kiszabaduljon, végre is meg akarja ütni Raoul.) Tökéletesen igaza van! Csak üssön meg! Hisz így sokkal természetesebb a dol- log... bravó!

Lea: Kérem... könyörgök...

Raoul: Nem... Most már kompromit- tálva van. (Erősen magához szoritja.) A fele- ségem lesz! (Arcon csókolja.)

Lea (erőtlenül): Ó... Istenem!... Már nem bízom... még csakugyan gyöngö-

leszek... Mama...: Eresszen el Gisier ur... Raoul...

Raoul (elkendezve): Raoul... Kapasz- kopjék belém... elbírom magát is!

Lea (bágyadtan): Köszönöm... köszö- nöm...

Raoul: De... de... ne szóljon egy kukkot.

Lea: Jobb lesz, ha magam uszom.

Raoul: Csak a lábait mozgassa... Ka- paszkodjék a nyakamba...

Lea: Nem... nem...

Raoul: Tegye, amit mondok.

Lea (egyik karjával bátortalanul Raoul nyakába csimpaszkodik és behunyja szemét.)

Raoul: Ah... így ni... ilven nyakra- valóval akár Doverig keresztülusznám a kaná- list... (Lea karját csókolgatja.)

Lea: Csakugyan jó hirbe hoz...

Raoul: Oda se neki... majd rendbe hozom. — (Hangosan kacag.) O... ha gondolom, hogy a többiek azt hiszik, hogy burokra kerültem, szinte keringeni szeretnék örömben, mint a tengeri kigyó... Legyen a hitük szerint! Így... most pedig a partra uszunk... holnap meg ebéd után megkérem kezeckéjét a mamájától.

Lea: Én pedig ki fogom utasítani.

Raoul: Szót sel Pont egy órákor viszont- látjuk egymást.

(Lea szárazra lép, Raoul utána. Toucy né, a szobaleány és sok-sok fürdővendég oda- rohan.)

Toucy né: Ah... Leám, gyermekem! (Gisierhez): Uram... hogy köszönjem meg?

Raoul: De asszonyom... semmi... csak egy kis görcs...

Lea (bemutatja): Gisier ur... nélküle ott pusztultam volna.

Toucy né: Nem talállok szavakat...

nyában egy 6 méter széles vasbeton hidat építessen 70,000 korona költséggel.

Balogh Döme ellenzi a hid építését, mert arra szükség nincs. Bírálja a város gazdálkodását, hogy mindent most akar elkészíteni, tekintet nélkül a város anyagi helyzetére.

Rimler Károly rámutat arra, hogy a hidat régen szorgalmazzák s a tanács ezért terjesztette elő javaslatát. Majd kijelenti, hogy a város fejlődésében nem lehet stagnálás, mert az visszaesés volna. Ami szükséges a város érdekében, az elől kitérni nem lehet.

Dr. Hoványi Gyula a tervezett 6 méter helyett 9 méteres hidat építene, ha a forgalom kívánja a velencei hidat s inkább áldozná a több költséget. Ha építünk, a jövőnek építsünk. Okuljunk a multon. Kérdés azonban, hogy a 30000 korona többkiadással olyan hidat építsenek, miszerint majdan a villamos vasut is közlekedhessék rajta.

Köszeghy József kifejti, hogy a tervezett hid csak hat tonna teherbírára lenne, de villamosvasut azon nem közlekedhetnék. Nem is kell erősebb hid, mert ezen pontnál a Körözs jobb partján, a helyi viszonyok miatt lakottabb városrész nem keletkezhetik. Villamosvasut ott nem lesz, mert nem is fizetné ki magát. A tervezett hid megfelel az igényeknek. Legfeljebb hatról hét méterre lehetne szélesebbre, de erről a közgazgatási bejárásnál lehet szó.

Dr. Kurländer Ede a velencei hidat főlegesen tartja, ott nincs forgalom, csak néhány szőlősgazda érdeke kívánja ezt a hidat. Vannak fontosabb létesíteni valók. Partikularis érdekek érvényesülnek s keresztülviszik, amit akarnak. Látja, hogy meg fogják a velencei hidat szavazni s ezért még ellenindítványt sem tesz.

Dr. Tóth Ferenc hangoztatta, hogy a törvényhatóság már elvben elfogadta a velencei hid építését. A város érdeke kívánja, hogy minden forgalmi eszközt kiépítsen, ami egyik városrészt közelebb hozza a másikhoz. A nagyszámú velencei fuvarosoknak is nagy érdekük a hid, de a Kolozsvári utcai veszélyes forgalmi állapotok is kívánják a hid kiépítését.

A tanács javaslatát elfogadták.

Az iparossegédek továbbképző tanfolya-

Raoul: De semmi, asszonyom . . . ellenkezőleg én vagyok boldog, hogy . . . (Rohamlépésben kabinjába rohan és így gondolkozik: Végre derék, becsületos lélekre akadtam!)

*

Lea most a kabinban van, de a mamával, a ki gyermekét minden erejével dédelgeti. Róza a villába szaladt, hogy meleg teát készítsen.

Toucyné (aggodalmasan): Nos? Minden jól ment?

Lea: Dehogyan, mama . . . Sőt ellenkezőleg, mindent megmondtam neki . . . hogy sok az adósságunk . . . a férjfogást . . . a görcsrel való kísérletet . . . meg hogy mindez nem tetszik nekem!

Toucyné: No vége mindennek . . . Oh hát akkor miért volt a közeledben, ha nem kaptál görcsöt? Mit jelent ez a komédia?

Lea: Inkább szárogass, mama. Hisz akkor se értenéd a dolgot, ha mindent elmondanék. Holnap egy órákor eljön hozzánk, hogy megkérje tőled a kezemet . . .

Toucyné (lélekzetét visszafolytva): Komolyan?

Lea: Nekünk már akkor nem szabad itt lennünk.

Toucyné: Igen, de hova menjünk az Isten szerelmére?!

Lea: Etretalba. Még a cimünket se hagyjuk itt.

Toucyné: Megbolondultál? Hisz szerelmes beléd.

Lea: Éppen azért. Van neki automobilja, majd utánunk jön.

Toucyné: De ha a cimünket se tudja?!

Lea: Majd megtudja a solfőrijétől, hisz ez a Rózának udvarol,

Toucyné: Oh!!! . . . Hisz te még nálam is ravaszabb vagy!

mának államosítása tárgyában a tanács javaslatát elfogadták.

Ezután a különböző városi munkákra beérkezett ajánlatokat tárgyalták s a legolcsóbb ajánlattevőknek adták ki a munkákat s utasították a tanácsot, hogy a szerződéseket kösse meg. Csupán a kőműves és ács munkákra rendelkeztek el új árlejtést.

A gyermekkorházban ápolat szegény beteg gyermekek gyógyszer szükségletére 1000 korona segélyt szavaztak meg.

Rácz Jakab és társai a Jókai-utca megnyitását kérték s a tanács javasolja, hogy az utcanyitást a közgyűlés engedélyezze, de az érdekeltek fedezzék a kisajátítási költségeket, mert az utcanyitást a közérdek nem kívánja. Az ut és gyalogjárót, vízvezetékét, csatornázást a szabályrendelet szerint a város viseli.

Többek hozzászólása után az ügyet visszaadták a tanácsnak, hogy állapítsa meg a költségeket, egyezség és megközelítő becslés szerint s hogy tájékoztatást szerezzenek, a g. kath. káptalan hajlandó-e az uttesshez szükséges területet ingyen átadni; valamint mibe kerülne Jókai utcának Beöthy Ödön utcához hozzáférhetőbbé tétele.

A központi választmány megalakítását, valamint a közgazgatási bizottságból a folyó év végével kilépő öt tag választását a decemberi közgyűlésre tűzték ki.

A Széles Lajos halálával az újvárosi kerületben megüresedett törvényhatósági bizottsági tagsági helyre a választást december 6-ra tűzte ki a közgyűlés s választási elnökül *Messey Mihályt* küldte ki.

A négy napig tartó közgyűlés este 7 óra után ért véget.

Rigó Lajos képviselő halála.

Vasárnap este szomorú híreket hozott a bihari posta. A bihari kerület országgyűlési képviselője és Bihar református lelkésze hirtelen elhunyt. A hirtelen halál hírére megdöbbenne fogadták nemcsak a kerületben, de Nagyváradon is.

A halálesetről tudósításunk a következő:

Rigó Lajos bihari országgyűlési képviselő mandátuma mellett megtartotta a bihari református lelkészi állását is. Mint lelkész vasárnap délelőtt a templomban ment, ahol beszédet tartott. Beszéde közben rosszul érezte magát és igyekezett is azt mielőbb befejeznie. A prédikáció után az ima alatt már föltűnt a templomban levőknek, hogy a lelkész vontatva s úgy mondja az imát, mintha nagyon terhére lenne.

Az ima után az egyházi segélyével a templom melletti lakására ment *Rigó*, ahol hozzátartozóinak erős fejfájásról s hideglelésről panaszkodott. Nem tulajdonítottak a változásnak semmi komolyabb jelentőségét. A képviselő hogy kipihenje magát le akart feküdni. Még le se vetkezhetett azonban, mikor hirtelen összerokadt s eszméletét elveszítette.

A beteg képviselőt azonnal ágyba fektették és orvost hívtak. *Dr. Péchy Károly* bihari körorvos nyújtotta az első segélyt, azonban a képviselő nem lett jobban. Este felé már Nagyváradról *dr. Fráter Imre* kórházi főorvost vitték ki a beteghez. A baj azonban olyan természetű volt, hogy azon már nem lehetett segíteni. *Fráter* igazgató főorvos mindent megkísérelt, azonban eredménytelenül.

Este 8 óra után a képviselő állapota annyira rosszabbodott, hogy rokonait hívták össze, akik a legrosszabbra készültek el. 9 órákor végre beállott a halál.

Az orvosok megállapították, hogy a halál oka agyszélhűdés volt.

Rigó Lajos halálával üresedésbe jött a bi-

hari mandátum. *Rigó Lajos* most má: másodszor volt a kerület képviselője. — Első ízben 1892-ben választották meg *Ertsey Gézával* szemben, amikor ugyanis bátyja *Rigó Ferenc* törvényes akadályok miatt nem léphetett fel. 1896-ban *Rigó Ferenc* lett a képviselő, aki 1904-ben halt meg s utána a választók *Kiss Elekkel* szemben ismét *Rigó Lajost* választották meg s ezóta viselte haláláig a mandátumot.

A halálesetről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. toronyai *Rigó Ferencné* szül. *Rózsavölgyi Etelka* úgy a maga, valamint gyermekei és a nagyszámú rokonság nevében is mély szomorúsággal tudatja, hogy nemes lelkű jó sógora illetve nagybátyja és rokon toronyai *Rigó Lajos* bihari ev. ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, a bihari kerület országgyűlési képviselője, a vármegye törvényhatóságának tagja f. hó 15-én este 9 órákor agyszélhűdés következtében rövid szenvedés után életének 57 ik, lelkészségének 36-ik évében váratlanul elhunyt. A megboldogult porai f. hó 18-án délelőtt 10 órákor fognak a gyászháztól a bihari ref. temetőben örök nyugalomra tétetni. Ezen végzettségére az elhunyt rokonai, kártársai és barátai tisztelettel meghívotnak. Bihar, 1908. november 16. Áldott legyen közöttünk emlékel! Özv. toronyai *Rigó Ferencné* szül. *Rózsavölgyi Etelka* sógornője, *Rigó Ferenc*, *Rigó Zoltán*, *dr. Rigó Loránt*, *Rigó László* nejevel *Tolnay Jolánnal*, *Rigó Balázzal*, *Rigó Csilla* férjével *Falk Ferenc* unokaöccsével és huga.

Leányrabló cigányok.

Felháborító esetről ad hirt belényesi tudósítónk. Kóbor cigányok elraboltak egy 25 éves leányt és a legbrutálisabb kínzásokkal arra kényszerítették, hogy velük maradjon a bandában. A leánynak sikerült megszöknie s most a csendőrség nyomozza a cigányokat.

A felháborító esetről, mely most a belényesi járás közönségét nagy izgatottságban tartja, tudósításunk a következő:

Papp Mária 25 éves nagyváradi lakosnő e hó 13-án Váradvelencéről a szántóföldekre ment ki. Peceszlős felé ugyanis még nincs mindenütt felszedve a burgonya s ennek felszedésénél akart a leány segíteni. Az uton kivüle más senki nem járt. A szántóföldek közelében egy négy szekérből álló cigánykaravánnal találkozott a leány.

Az első szekéren levő cigányok vezetője a leány láttára megállította a lovakat s leugrott a szekérről. Ugy látszik, hogy már az előző percekben összebeszéltek a cigányok, mert az első ember leszállása után nyomban az egész cigány tábor leugrált s megrohanták a leányt. A leány védekezett, segélyért kiabált, azonban a cigányok hamar elnémitották. A rémülten kiáltozó leány száját betömtek, majd kötelekkel a kezeit és lábait kötötték meg.

A megkötözött leányt mint egy élettelen tömeget dobták fel a szekérré s megindultak Belényes felé. Utközben nem szóltak a leányhoz. A leány elvesztette eszméletét, majd mikor magához tért, egy táborozó cigánykaraván közepén találta magát.

A cigányok Szudricsig mentek. Ott a falu végén ütötték fel sátraikat. A leányt eszméletre térítették. A megrémült leány, mikor magához tért, a cigányok figyelmeztették, hogy ne csapjon lármát, mert itt senki sem siet a segítségére, hanem hallgassa meg az ő ajánlatukat.

A cigányok vezére követelte, hogy a leány lépjen be a bandába. Ha elfogadja a cigányok kívánságát, úgy viszont a cigányok minden

kivánságát teljesíteni fogják a leánynak. Papp Mária a cigányvezér ajánlatától még jobban megrémült s kijelentette, hogy nem marad meg a cigányok között.

A cigányok a leányt előbb még szép szóval kérelték hogy maradjon, azonban eredménytelenül. Mikor látták a cigányok, hogy semmire se mennek a leánnyal az egész kavarában ragadott és azzal neki estek a védetlen leánynak. Előbb az asszonyok és lányok letépték ruháját s mikor a dermesztő hidegben teljesen ruha nélkül állott előttük körül táncolták és csipkedték. Ezután a férfiak botokkal addig verték a leányt, míg az a sebek következtében eszméletlenül terült el a földön.

Ezután a cigányok aludni tértek a leány őrizetére pedig egy cigány sihedert állítottak. Éjjel a cigánylegény fázott és egy kunyhóba ment be ahol elaludt. Ezt az időt használta fel a leány a menekülésre.

A cigányok közül négykézláb mászott ki a leány s így ment egész addig míg csak a cigánykunyhókat látta. Minden ruha nélkül megkínözva vánszorgott Papp Mária egészen Dragonyesdig, ahol a korcsmárhoz ment. Itt a korcsmárosné ruhával látta és jelentést tett az előljárásnak, mely a leányt a belényesi kórházba szállította.

A kórházban a fentiekén kívül még csak annyit mondott a leány, hogy legkegyetlenebbül bántalmazta őt egy 40 év körüli magas veresszakálú cigány.

A csendőrség megindította a nyomozást, azonban ez ideig még nem sikerült elfogni őket.

UJDONSÁGOK.

* **Kinevezés** *Benkő* Ernő, a nagyvárad-i ítélőtáblához berendelt bírósági jegyző az erzsébetvárosi törvényszékhez albiróvá nevezetett ki.

* **Orgona megáldása.** A várad-olasz plébánia-templom új, gyönyörű hangu, pompás szerkezetű orgonájának a megáldása vasárnap ment végbe. *Fetser* Antal felsz. püspök, káptalani helynök ünnepélyes nagy misét tartott, mely alatt a képezdészek énekkara énekelt. Ugyancsak a püspök végezte a megáldás szertartását *Imrik* S. Zoltán plébános szép alkalmi beszédet tartott megemlékezve b. e. *Szmrecsányi* püspökről, kinek bőkezűségét hirdeti az új szép orgona is. Az ünnep alkalmából *Imrik* plébános elbédet adott, melyen részt vettek *Fetser* Antal vikárius, a templomépítő bizottság tagjai és *Ország* Antal az új orgona építője.

* **Jeles jogszigorló** *Bozóky* Ferenc Budapesten szombaton a második jogtudományi szigorlatot kitüntetéssel tette le.

* **Uj alügyész.** Az igazságügyi miniszter előterjesztésére a király dr. *Kármán* Elemér szentgothardi járásbírói albirót a nagyvárad-i ügyészséghez alügyésszé nevezte ki.

* **Biharmegyei rendkívüli közgyűlése.** Biharvármegye törvényhatósága ma rendkívüli közgyűlést fog tartani. A közgyűlés egyedüli tárgya lesz a kör-, járási- és községi orvosok fizetésrendezése? — A közgyűlés előkészítése ügyében tegnap tartott a III-ik szakosztály értekezletet, melyen *Csiffra* Gerő elnökölt. *Balogh* Elemér ismertette a fizetésrendezésére vonatkozó jelentéseket, melyeket a járási értekezletekről küldtek szét. Az állandó választmány

összeállította a jelenlegi fizetéseket s ehhez vette a megküldött törvénytervezetet s így ma a közgyűlés elé fogja terjeszteni az ügyet.

* **A Körözs hajózhatósága.** *Pekanovits* Imre a Sebes Körös vízszabályozó és ármentesítő társulat főmérnöke javaslatot terjesztett a megye törvényhatósága elé a Körözs hajózhatóvá tételére vonatkozólag. A javaslatot a törvényhatóság egy bizottságnak adta ki, mely vasárnap tartott ez ügyben értekezletet. Az értekezleten *Glac* Antal főispán elnökölt. — A megjelentek előtt *Pekanovits* Imre ismertette javaslatát, majd egy nagy körültekintéssel készített újabb javaslatot olvasott fel. A felolvasott javaslatot egész terjedelmében holnapi számunkban fogjuk közölni. A bizottság nagy lelkesedéssel fogadta az előterjesztést és belátta azt, hogy a Körözs hajózhatóvá tétele által nemcsak Nagyvárad, vagy Biharvármegye nyerne, hanem az egész erdélyi rész. A javaslatot egész terjedelmében elfogadta a bizottság s annak értelmében egy 10 tagú szűkebb körű bizottságot választott, melynek tagjai lettek: *Fetser* Antal, *Miskolczy* Ferenc, *Pekanovits* Imre, *Tatár* Zoltán, *Korbély* József, *Telegdy* József, *Zathureczky* Kálmán, *Száhlender* Károly, *Nadányi* Károly, *Sehwarcz* Ferenc. A szűkebb körű bizottságnak lesz feladatává téve, hogy küldöttséget állítson össze, mely egy országos kongresszust hív össze, amelyen részletesen megtárgyalják a további teendőket. Ezen a kongresszuson úgy fogják intézni az ügyeket, hogy a kereskedelmi és földművelésügyi miniszter is jelen legyen. Itt említjük meg, hogy *Pekanovics* Imre főmérnök, aki az egész ügynek kezdeményezője a tél folyamán a Körözs-menti nagyobb helyeken felolvasásokat fog tartani. E felolvasásoknak az lesz a célja, hogy a köznéppel s a termelőkkel megismertesse az ügyet.

* **A mezőtelegi villanyvilágítás.** Mezőtelegi községe villanyvilágítást akar létesíteni a községben. Erre vonatkozólag már ki nyerte a megye beleegyezését is. A megye intézkedése a belügyminiszterhez lett felterjesztve jóváhagyás végett. A belügyminiszter erre vonatkozólag tegnap küldte le a megyéhez intézkedését. A belügyminiszter a megye intézkedését lényegében elfogadta, csupán csak annyit fűzött hozzá, hogy a villanyvilágításhoz, illetőleg annak előállításához szükséges anyagot csakis magyar gyártmányok lehetnek. Ugyszintén a munkálatoknál szükséges munkaerőt csakis magyar állampolgárokból alkalmazhat az illető vállalkozó.

* **A Sas szálloda megnyitása.** Az újonnan épült »Fekete Sas« szállodát, amely egyik nevezetessége Nagyváradnak, a hatóság tegnap vizsgálta felül s a lakhatási engedélyt megadta. Csupán a Redont nagyterme nincsen még kész, mert annak remek kiképzése és díszítése óriási munkát igényel. A szállodát már vasárnap megnyitották s az első nap 17 vendég szállott meg a minden kényelemmel berendezett pompás szállodában. A vizsgáló bizottságot meglepte a remek berendezés, amelylyel a szálloda fel van szerelve. A vendéglőt és kávéházat pár nap múlva bocsájtják a közönség rendelkezésére.

* **Könyvadomány a kath. tanítóképezdésnek.** A kir. róm. kath. tanítóképzőintézet könyvtára a közel múlt napokban tetemesen meg bővült, amennyiben dr. *Karsch* Lollan apátkanonok könyvtárának egy részét az intézetnek adományozta. A most kialakuló

könyvtár, melynek alapját néhai *Nagely* István könyvtára alkotja, e nagylelkű adománnyal modern tudományos és szépirodalmi munkákkal szaporodott. Ugyancsak értékes műveket adott *Mellau* István tanár is a könyvtár részére. Az intézet előljáróságát nagy örömmel tölti el könyvtárának szaporodása, mert életszükségletet képez egy nagy tanintézetre a jól szerelt könyvespolc.

* **A megkéselt békéltető.** *Halász* József közműves segéd két társával tegnap este nagyvásártéri *Barta* féle korcsmában mulatott. Némi italozás után a cimborák összeszólalkoztak. Egy a korcsmában iddógáló negyedik idegen: *Husztli* Sámuel békítőleg lépett közbe, de vesztére, mert *Halász* kést rántott és *Husztli* megszurta. *Husztli* sérülése oly természetű volt, hogy orvost kellett hívni, ki sebeit bekötözte. *Halász* Józsefet előállították a rendőrségre.

* **Halálozás.** Részvétellel értesülünk, id. *Kajetan* Endre magánzó, élete 57-ik évében meghalt. Ma, november 17-én a beszentelés után Kolozsvárra szállítják, ahol örök nyugalomba helyezik.

* **Bort vagy életet.** *Tamás* Tógyer topesti lakos tegnap éjszaka két óra tájt befeszítette *Steinberger* Salamon Kolozsvári-ut 37 sz. a levő hálószobájába ajtaját és bort erőszakolt ki a megrettent italmérőn. A mohó alkoholist ellen a rendőrség folyamatba tette az eljárást.

* **Öngyilkos huszárörmester.** Vasárnapi számunkban megírtuk, hogy *Reiner* Hillárius huszárörmester az ezred pénzének elcsikasztása után megszökött. Most mint értesülünk az örmeester Berlinbe menekült a pénzzel és ott agyonlőtte magát.

* **Rossz tréfa** *Dus* Tivadar tegnap este 9 óra tájt a Szt. Jeromos-utca 5 sz. alatt tartotta lakodalmát. Javában állt a céció, mikor *Mojsza* Vaszali ittas állapotban tréfából az utcáról háromszor a lakodalmas nép közé lőtt. — Szerencsére nem talált senkit a lövés. *Mojszát* az egyik vendég ártalmatlanná tette. A rendőrség megindította az eljárást.

* **Megtámadott fodrász.** Tegnap este fél 10 óra tájt a Szaroveszky-utcán *Benkovics* Sándor fodrász segédet három ember megtámadta és óráját és pénzét elvették tőle. A megrémült ember rendőr után kiáltott, mire támadói futásnak feredtek és bemenekültek a Széchenyi szálló udvarára. A nyomukba siető rendőr itt elfogta mind a hármat, névszerint *Mészáros* Dániel p, és távirtdai munkást, valamint *Szántó* Lajos és *Fazekas* Sándor munkásokat. Mindhármat lezárták.

* **Pórujlárt géptulajdonos.** Lakatos János ópalotai géptulajdonos tegnap reggel bejött a városba és betért az Aradi-utcai Szilágyi-féle kocsmába. Nem lévén pénze, megbizta Klein Sámuel rovtomultu egyént, hogy kétszöví lencaster-egyverére és tajték-pipájára szerezzen hamarosan 30 koronát. Klein távozott a kincsekkel, de végképp. Végre is Lakatos gyanút fogott és kiballagott az ócskasorra. Itt megtudta, hogy Klein még kora reggel eladta a pipát és a puskát Jakus Lajosnak 26 koronáért. A pénzzel persze odébb állott. A rendőrség tartózkodott elfogatása iránt.

* **Orteum és mozgófénykép előadások a Nemzeti éttermében.** November hó 15-től minden este a Nemzeti szálloda éttermében orteum-előadások elsőrendű attrakciók 5 nő, 5 férfi addig is naponta mozgófénykép-előadások fognak tartatni. A mai műsorból különösen kiemelendő: Egy utazó társaság lemeszár-lása az indiánok által; Az Ujpesti betörők; Curiercsi bányakatasztrófa; Pórujlárt vámszedők; Pistike csinyei; Az uraság medvevadászaton. Pontos kiszolgálás. Kitűnő konyha. Saját ter-

metű borok. Szabad bemenet. Számos látogatást kér a tulajdonos.

* **A katona-zenekar hangversenye a Pannóniában.** Vasárnap délelőtt a háziezred zenekara a Pannóniában hangversenyt adott. A hangverseny minden tekintetben megérdemelte, azt a nagy sikert, amit aratott. A hangverseny műsora ugyanis oly válogatott számokból volt összeállítva s oly tökéletes precizitással volt előadva, hogy a közönség a legtöbb számot megismételtette. Az étterem, ahol a zenekar játszott, valósággal zsufolásig megvolt telve közönséggel. A hangverseny alatt — ami ilyenkor másutt szokatlan *Czipóth* Ferenc személyzete oly pontos és gyors kiszolgálásban részesítette a közönséget, hogy ezért valamint kifogástalan konyhájáért a siker fele őt illeti meg.

* **A »Fekete Sas« fényvirdája.** Alkalmunk volt meggyőződést szerezni arról, hogy a »Fekete Sas«-palota, pazar berendezései, művészeti fényvirdája egyik legérdekesebb része az impozáns épületnek. Kár, hogy a mi közönségünk még nem elég fogékony a valóban művészi fényképek iránt, mert e téren a Daykovits speciálista hatalmas előreladást ígér. A híres németországi mesterek nyomán jár ő s meglepően szépek a fővárosból hozott villanyfelvételei. Már is óriási az érdeklődés a közönség rendelkezésére bocsátott műtermében s hiszszük, hogy művészi tehetsége folytán csakhamar meleg rokonszenvre fog találni városunkban is.

* **Borsalino őszi kalap újdonságai Reichard áruházába megérkeztek.**

TANÜGY.

Harmincöt éves tanító. Nagy Imre mezőtelegi állami igazgató-tanító a napokban töltötte be tanító pályái működésének harmincötödik évét. Mint fiatal tanító lett a Mezőtelegden létesült állami iskola tanítójává s képessége, szorgalma által a vármegye legexponáltabb nemzetiségű területén az állami iskolának tekintélyt szerzett. A mezőrendőri törvény életbeléptetése után pedig a központi járás községeknek falkola felügyeletével bízott meg s tapintatos föllépése folytán e téren is rövid idő alatt oly szép eredményt ért el, hogy nemcsak fölebbvalói elismerését, de pályatársai szeretetét is méltón kiérdemelte s a harmincöt év csendes határkövénél az egész vármegye tanítótsága őszinte örömmel üdvözlöi.

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Kedd: Varázskeringő.

Szerda: Vig özvegy.

Csütörtök: Szerencse fia.

Péntek: Pepita.

Szombat: Pepita.

Vasárnap: d. u. Királyfogás. Este: Vadkacsa.

Varázskeringő. Ma este a világszerte divatos »Varázskeringő« melódiai csendülnek föl a színházban. Strausz bájos operettje, melyet a divat szárnyaira kapott, ma is vonzó slágere a műsornak s e tréfás, vidám operettet oly lelkesen ünnepli közönség most is örömmel várja, hogy megint viszontlátja kedvence darabját. A »Varázskeringő« szépségeinek állandó közönség tapsolt mindannyiszor s mikor ennek a finom muzsikának, sok bódító, ötletes vidámságnak magában is megvan a varázsa, hogyne számíthatna érdeklődésre most, amikor a direktió *Várad* Mór vendégművész felléptével fűszerezi a »Varázskeringő« felújításának érdekességét.

Várad Márton vendégszereplése. Ma kedden és szerdán este egy vendégművész

lép föl a Szigligeti színházban két parádés szerepet adó darabban, a Varázskeringőben és a Vigözvegyben. Várad Márton a vendégművész, a pozsonyi színház tagja, városunk szülötte, aki sok ambícióval készül bemutatni a művészetét szülővárosa közönségének. A vendégszereplés iránt élénk érdeklődéssel viseltetik a közönség.

A vig özvegy. Szerdán este »A vig özvegy«-et eleveníti föl a direktió, ezt a csupa vidám, diadalmas operettet, melyhez a Szigligeti színház művészeinek sok szép sikere fűződik. Pazar kiállításal veszi most elő a színház ezt a remek darabot, mely most azzal is nyer érdekességében, hogy Danillót, az általunk sokat tapsolt pompás legényt a vendégművész, Várad Márton játssza. Az új díszlettel, új jelmezekkel, új Danilóval friss színben előhozott Vig özvegy kétségtelenül a megszokott sikert aratja ezuttal is.

EGYESÜLETEK.

A Szent Vince egyesület közgyűlése. Vasárnap délelőtt 11 órakor a Kath. Kör helyiségében gyűlést tartottak a megalakítandó Szent Vince egyesület tagjai. Jelen voltak: *Vucskics* Gyula elnöke alatt: Bundala Mihály, Grócz Béla, dr Karácsonyi János, dr Molnár Imre, Dus László, dr Hoványi Gyula, Imrik S. Zoltán, Novotny S. Alfonz, dr Némethy Gyula, dr Imrik Gusztáv, dr Krüger Aladár, dr Krüger Jenő, Kiss Kolos, Sürges Bertalan, Szabó Ferenc, Makkay József, Peszky Ferenc, Serly Béla, Számorovszky Rezső, Böszörményi Géza, Popity János, dr Nötter Antal, Kelemen Kálmán, Lőrinczy Rezső stb. A gyűlés a belügyminiszter által kívánt jelentéktelen módosításokat az alapszabályokon megtette. A jelen voltak lelkes hangulatából arra lehet következtetni, hogy ez a minden tekintetben hézagpótló egyesület mihamar meg fogja kezdeni áldásos működését. Addig is míg az alapszabályok meg lesznek erősítve minden kedden este 6 órakor konferenciát tartanak a Kath. Körben előkészítik az egyesület működését.

Az ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlése. Vasárnap d. e. tartotta a nagyváradi ügyvédi kamara rendkívüli közgyűlést, melyen *Illatky* Endre elnöke alatt az ügyvédek sokan voltak jelen. Elnök előterjesztette, hogy az igazságügyminiszter leiratot intézett az ügyvédi kamarához, melyben arra nézve kéri a kamara véleményét, hogy az ügyvédi kar mily fajta ügyekben kívánja az ügyvédi díjszabás létesítését és vajjon miniszteri rendelettel vagy törvényileg kívánja e a díjszabás biztosítását. Az ügyvédi kamara közgyűlése e kérdésre azon választ adta, hogy az ügyvédi díjszabást nem mindentéle, hanem csupán az átlagos értékelést megengedő ügyekben kívánja megvalósítani és ezt nem miniszteri rendeletben, hanem törvényben kívánja szabályoztatni. E kérdéshez dr *Rezső* Mór és *Krüger* Aladár szóltak hozzá, s a választmány javaslatát dr Krüger Aladárnak azzal a módosításával fogadták el, hogy az ügyvédi díjszabás egyelőre csak az új perrendtartási törvény életbeléptéig legyen érvényes, mivel az új perrendtartás következtében az ügyvédi ténykedés több irányban lényegesen módosul. Az ügyvédi nyugdíj egyesület tagjai a közgyűlést, minthogy a tagok nem voltak határozatképes számban jelen, nem választották meg és így e célból új közgyűlés lesz összehívva. Ismertette az elnök, dr Várad Odön, dr Krüger Aladár, dr Rezső Mór, dr Fehér Márton, dr Medvigy Gábor és társainak jogi szaklap megindítása tárgyában beadott indítványát. Ez ki lesz nyomtatva és az ügyvédi kamara minden tagjának áttanulmányozás végett ki-

küldve és határozathozatal céljából új rendkívüli közgyűlés lesz összehívva. A közgyűlésen dr Várad Zsigmond, dr Várad Odön, dr Bárdos Imre, az ügyvédi kar több rendbeli sérelmeit tették szóvá. A jegyzőkönyv hitelesítésére dr Bárdos Imre és dr Sebő Mihály kérték fel.

A biharmegyei pénzügyi tisztviselők országos szövetségének előkészítő értekezlete. A biharmegyei pénzügyi tisztviselők országos szövetsége nagy érdeklődés mellett tartotta meg vasárnap délelőtt a közgyűlést előkészítő értekezletét. *Markovits* Sándor elnöke alatt sokan voltak jelen a pénzügyi tisztviselők. Felo'vastatott az alapszabály tervezete, melyet számos módosítással elfogadtak, ebből kiemeljük, hogy a tagsági díj évi 12 koronát tesz és az egyesületnek pártoló tagjai mindazok, kik évi 10 koronát fizetnek. Felolvasásra került számos levél, melyet az ország különböző részéből intéztek előkelő pénzügyi szakemberek a vezetőséghez, melyben örömmel tejezik ki az alakulás felett és bejelentik, hogy a közgyűlésre meg fognak jelenni. Az alakuló közgyűlés határidejét december 6-ra tűzte ki az értekezlet. Az értekezlet ezután a közgyűlés előkészítésére egy szűkebb bizottságot küldött ki, melynek tagjai lettek a következők: *Markovits* Sándor, *Kelen* Béla, *Kormos* József, *Róna* Ármin, *Réder* Ignác, dr Várad Odön.

A Népnevelési egyesület gyűlése. A Biharmegyei népnevelési egyesület választmánya tegnap este gyűlést tartott *Vasady* Lajos elnöke alatt. A gyűlés az egyesület szokott 50 koronás Erzsébet-jutalom díját *Stiák* János közepesi állami iskolai tanulóknak adományozta. *Balogh* Károly indítványára elhatározta a választmány, hogy az egyesület negyedszázados jubileumát jövő ősszel megünnepli s ennek előkészítésére bizottságot küldött ki. Örömmel értesült róla, hogy *Sipos* Orbán megírja az egyesület történetét. *Sipos* Orbán jelenti, hogy az egyesület képviselőiben részt vett a kultúregyesületek kongresszusán. Végül kimondta a választmány, hogy a most alakulóban levő Biharmegyei kultúregyesülettel, illetőleg az erre irányuló mozgalommal szemben nem foglal állást, megvárja a további fejleményeket.

TÁVIRATOK.

A pápa jubileuma.

Róma, november 16. X. Pius pápa ma mondta el aranymiséjét. Ez ünnepélyes alkalomból az uralkodók képviselői által üdvözölték az egyház fejét. A király követe gróf Schwarberg Gusztáv volt. A magyarországi katolikus egyházakat gróf Mailáth püspök képviselte. Hír szerint a pápa ez évben enciklikát fog kiadni, melyben megköszöni az iránta tanúsított figyelmességet.

Kossuth jubileuma.

udapest, november 16. Kossuth Ferencnél ma látogatást tettek a miniszterek és államtitkárok. A kereskedelmi miniszter üdvözlő beszédében hangoztatta, hogy az önálló vámterület és az önálló magyar jegybank híve s ezek megvalósításán fáradozik.

Az osztrák kabinet bucsuztatója.

Bécs, nov. 16. A »Wiener Zeitung« holnapi száma az új minisztérium kinevezését hozza. A császár rendkívül meglepő hangú kéziratot bucsuzik Beck bárótól, aki, hogy a választói jogot a nép széles

rétegeire kiterjesztette, új és üdvös korszakot nyitott Ausztriában, továbbá azzal, hogy Magyarországgal a kereskedelmi szerződést megkötötte, emelte a monarchia tekintélyét a külföldön. A felség számt Beck báró szolgálataira a jövőben is.

A német kancellár-válság.

Donau-Eschingen, november 16. Vilmos császár gróf Hülsen-Haeseler halála miatt lemondott kieli utazásáról. A császár délelőtt Baden-Badenbe utazik és éjjel 11 órakor visszatér Donau-Eschingbe.

Vasuti összeütközés.

Budapest, november 16. Tegnap megint vasuti szerencsétlenség történt a fővárosban. A keleti pályaudvarról tegnap este kiindult a 2346 számú tartalék-tehervonat, néhány perccel később ugyancsak a keleti pályaudvarról elindították az 1605. számú győri személyvonatot, mely a Ferenvárosi kanyarultnál, a kőbányát vám előtt belement az előtte haladó tehervonatba. A tehervonatnak, mint a vizsgálat megállapította, elfogyott a gőze és meglassította a menetét s így következett be az összeütközés. Az összeütközés közvetlen oka az, hogy Bogár János blokk nem várta be a 3. sz. blokház szabad jelzését és a személyvonatot átengedte.

A kínai császár és császárné halála.

Peking, november 16. Az özvegy császárné ma meghalt.

Peking, november 16. A legutóbbi jelentések szerint a kínai császár nem, mint eleinte jelentették, f. hó 10-ről 11-re virradó éjjel, hanem ma délután 5 órakor halt meg.

Peking, november 16. A császár halálát nagy szenvedés előzte meg. Közvetlenül halála előtt elmezavar világos tünetei mutatkoztak. Az özvegy császárné állapotának rosszabbodását valószínűleg az okozta, hogy a császár megtekintése mélyen megrendítette.

Megszöktetett grófi leány.

Budapest, november 16. Román-Ecskán községben lévő gróf Hamonkurt kastélyából ma éjjel megszöktették a gróf 20 éves leányát Maria Laurát. A szöktetést a grófnál alkalmazott nevelője Kars Chalsten követte el, aki a szöktetést gróf Sigrány Antal részére teljesítette. A gróf már korábban megkérte a leány kezét, azonban a leány atyja meglagadta azt.

Nem sikerült általános sztrájk.

Fiume, Az építőmunkások a szombaton kimondott kőműves-sztrájk közzététele után az összes fiumei munkásokhoz felhívást intéznek, hogy velük szolidaritásba lépve, hétfőre mindannyian lépjenek sztrájkba. A felhívásnak eredménye nem lett, mert sem a kikötőmunkások sem a nyomdák és gyárak személyzete nem volt hajlandó sztrájkba lépni és ma reggel a rendes időbe mindenütt munkába

állottak. Az építőmunkások látva, hogy felhívásuk eredménytelen volt, szintén munkába állottak.

Igazságszolgáltatás.

Megölte a vejét

Egy megtört, deresedő öreg román paraszt ült tegnap az esküdtiszéki tárgyalóterem vádlottak padján azon súlyos váddal terhelve, hogy fejszével meggyilkolta leányának az urát. A vádlott tettének tudatában, megőnyedve, szomorú arccal várja a bírák ítéletét.

Laszkó Simon dombrovcái lakos feleségül adta leányát *Lele* Florához. Első időben a legjobb egyetértésben élt a két család s az öreg rá is iratta vagyonának egy részét *Lelék*re azon ígérettel, hogy halála után az egész vagyon rájuk fog szállani. Azonban a békés viszony nem sokáig tartott, mert a vő, ki különben is kötekedő, gögös ember volt, feleségével együtt bántalmazni kezdte apósát s éheztetéssel, bosszantásokkal s dolgoztatással akarták rávenni, hogy vagyonának többi részét is rájuk irassa. Szidták, ütötték-verték az öreget, míg végre három évvel ezelőtt megtörtént az átiratás. Az áldatlan állapot azonban ezután sem szűnt meg. 1908. augusztus 16-án ismét megveréssel fenyegetőzött a vő, úgy, hogy a vejevel tehetetlen *Laszkó* Simon az egyik ismerőséhez, majd a kukoricé földre volt kénytelen menni, mert hazatérni nem volt bátorsága annál is kevésbé, mert unokája hírül hozta, hogy a veje részeg s keresi őt, hogy bántalmazza.

Már jó késő éjre járt az idő, mikor a szegény nyomorult öreg, ki már évek óta buskomorságban szenvedett, végre haza ment.

A mint beért a házba, látta, hogy veje is a leánya is mélyen alszanak. Lassan lábujhegyen járt az öreg, hogy fel ne ébredjenek. Megállt alvó veje mellett s felemelte a kezében levő fejszét s 3 csapást mért az alvó fejére, ki egy szó nélkül lehelte ki lelkét. Még a pár lépésre alvó leánya se hallott semmit.

Ez ügyben ült egybe az esküdtbiróság tegnap 9 órakor, -- hogy ítéljen a gyilkos felett.

A vádlott vallomása.

Sápadt arccal, remegő hangon mondta el a vádlott, hogy mennyi szenvedésen ment keresztül s töredelmesen adta elő az esetet, beismerve mindent. Előadja, hogy dolgoztatták, éheztettek s ezen kívül még feleségének elhunytá is oly lelki állapotba kergették, hogy nem törődött ő akkor már semmivel nem gondolt semmire, csak szenvedéseire, amikor teltemelte a fejszét.

A tanúk.

Ezután 8 tanút hallgattak ki, kik legnagyobb részt mind azt vallották, hogy a meggyilkolt gögös ember volt, ki tényleg sokszor bántalmazta apósát. A tanukihallgatás legnagyobb szenzációja a vádlott 13 éves fiának vallomása volt, ő a többi tanukkal ellenkezőleg azt vallja, hogy a meggyilkolt sohasem bántotta apósát s annak semmi oka se volt a meggyilkolásra. Majd *Boji* Bertalan gör. kel. lelkész azt állította, hogy a vádlott becsületes, vallásos ember volt, kiről tudja, hogy sokat kellett kiállani lányától és vejétől s emiatt a vádlott többször is öngyilkossági kísérletet akart elkövetni.

Majd a védelem kérésére még több tanú beidézését rendelte el *Csulyok* elnök s ezután a tárgyalás hónapra halasztatván, jóval 5 óra után véget ért. Ítélet holnap a késő esti órákban várható.

Markos Gyula és a Kuria. Markos Gyula országgyűlési papképviselő a szerkesztésében megjelenő »Magyar Herkó Páter« című viccujság 1908. évi október 21-iki számában erősen megtámadta a királyi Kuriát. A cikk címei így hangzottak: »Lányi bandája jól dolgozik a Kurián«, »Kormos redivivus«, »A pajtások érdekében kézre játszottak egy milliós pert« s a legenyhébb kitétele az volt, hogy a bírák szemet behunyva, tület bedugva, mindenjózan gondolkozás arcülcspásával egy borzasztó ítéletet hoztak. »A hadvezér írta Markos — egy táblabíró volt, aki — a la Kormos — lőtott futott, informált.« Az ügyészség rágalmazá-i pört indított Markos Gyula ellen, aki fölött tegnap ítélkezett Zsitvay Leó einöklésével a budapesti esküdtbiróság. Az esküdtbiróság 4-havi fogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte Markos Gyulát.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 16.		
Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	— — —	10.38
Rozs okt.	— — —	8.96
Zab májusra	— — —	—
Zab okt.	— — —	7.04
Tengeri máj. 1908.	— — —	6.85
Tengeri jul.	— — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, nov. 16.		
Osztrák hitelrészvény	— —	631.25
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
Leszámitoló bank	— —	743.75
Rimamurányi	— —	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	— —	692.25
Közuti vasut	— —	552.—
Városi villamos vasut	— —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1908. nov. 16.

Magyar arany járadék 4 száz.	— —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	— —	93.25
Magyar koronajáradék	— —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	— —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	— —	95.50
Magyar nyereség sorsjegy kölcsön	— —	93.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön	— —	94.50
Osztrák járadék papirban	— —	186.—
Osztrák járadék ezüstben	— —	145.—
Osztrák járadék aranyban	— —	97.25
Osztrák korona járadék	— —	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	— —	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	— —	197.50
Magyar hitelbank-részvény	— —	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	— —	730.—
Magyar hitelrészvény	— —	748.—
London vista	— —	631.50
Páris vista	— —	689.50
20 márkás arany	— —	23.51
20 frankos (Napoleon) — —	— —	19.02
Német birodalmi márká	— —	117.96

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKIOS GYULA

Házassulandók figyelmébe

Mant Frigyes

üveg- és porcellán kereskedése Nagyvárad,
Kossuth-utca, Mezey-ház.
Telefon szám: 474.

Bartos A. és Tsa

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut 2. Bazár-épület.
Kizárólagos harisnya és ernyőkülönlegességek. —
Állandó nagy raktár férfi-, női- és gyermek-har-
isnyákban s keztyükben a legegyszerűbből a leg-
finomabbig, továbbá eső- és napernyők. — Foly-
tonos újdonságok! — Javítások gyorsan eszközöl-
enek. — Pontos kiszolgálás. — Szolid árak. —

Preis R.

Paplan, madrac, szalmaszakok, pap-
lanlepedő, párnahuzat toll állandóan
kapható az ágynemű raktárban
Kossuth-utca 12.

Menyasszonyi kelengyét elkészít
ugyszintén művészi kézimunkákat

Kronemer Testvérek

Nagyvárad, Bazár-épület
színházzal szemben.

Alapított 1890.

Rosenzweig Róza

Parisi mellfűző műterme

Nagyvárad, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3.

Menyasszonyi kelengyét Vász-
nat és Fehérműt csakis a

Strohmayer Pál

cégtől vegyünk!

Raktár: Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám
a kishíd mellett.
Telefon 166. Telefon 168

Klein Testvérek

angol vászon- és zefírek francia pouplin
és delin, Svéczi kímzet batistok, Tüll és
csipke szövetelek feltűnő olcsó árban ár-
sítjuk el, bordűr Volin 27 kr. blus zefír 25 kr.
Zöldfa-utca elején Hadsz féle helyiség.

Székely Imre

elsőrangú úri- és női fehérmű
tisztító intézete

Nagyvárad Színház-utca 4

ERTESÍTÉS.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

rőfös és divatáru-cikkekben
— Kossuth-utca elején —

Pollák Zsigmond

divatáruházában van, hol a tul-
halmozott nagy raktár kisseb-
bitése végett minden itt fel nem so-
rolható cikkek meglepő olcsó ár-
ban lesz árusítva. — Tisztelettel

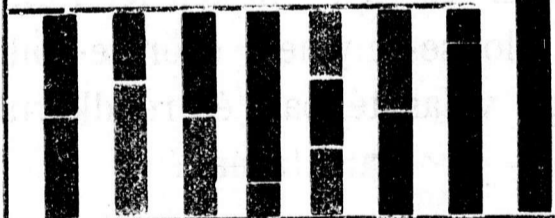
POLLÁK ZSIGMOND

A kis-szántói

uradalom parcellázása
folytán úgy az egész
állatállomány, mint az
összes

gazdasági felszerelés
f. hó 18. és 19-én

önkéntes árverésen
fog eladatni

Kovács József

katonai- és polgári cipész.
Ortophéd munkák.

Nagyvárad, Beöthy Ödön-utca 35.

!! Előleges értesítés !!

Benrád Albert

mintaéttermel a Fekete Sas bérpalo-
tájában NAGYVÁRADON.

Tisztelettel értesitem a n. é. kö-
zönséget miszerint 1908. november
hóban pazar fényvel és kényelemmel
berendezett

éttermeimet megnyitom.

Minden törekvéssel azon le-
szek, hogy b. vendégeim legmesszebb
menő kívánalmainak is eleget tehes-
sek. Gondoskodtam magyar és fran-
cia konyháról bel- és külföldi, ugy-
szintén saját termésű borokról s leg-
jobb minőségű kőbányai sörökről,
valamint feltűnést keltő finom ki-
szolgálásról. Ezen itt felsorolt elő-
nyök mellett remélem a n. é. kö-
zönség szíves bizalmát elnyerni.

Benrád Albert étterem tulajdonos,
a »Fekete-Sas«-ban.

Az őszi újdonságok már megérkeztek!!

Férfi kalapok, ingek, nyakkendők, és
zsebkezdők különlegességek, női berli-
ner, gyapju és selyem kendők, és es-
charpok. — Schroll féle sítónok és vásznak
paplanok mesés olcsó árakban! Szabó kellekek,
bélés árak!

Kézimunkák és minden hozzávalók

!! FELTŰNŐ OLCSÓ ARAK !!

KLEPFER ALBERT

— FÉRFI ÉS NŐI DIVATÁRU HÁZÁBAN. —
Nagyvárad, Teleky-utca 28 szám.

:: TELEFON 703. ::

Tartós fűtésre legalkalmasabb és legjutányosabb tüzelő-
anyag a COAKS.

Meidinger és egyéb töltőkályhák fűtésére legjobb a

G Á Z - C O A K S

mert a súlyosabb és ezáltal drágább mile coaks (Meiler Coaks) sokkal
nehezebben gyul meg.

A Coaks ára jelenleg 5 kor. 20 fill. métermázsánként.

Ha 250 kilós részletekben rendeltetik meg a coaks, akkor azt a
város belterületén métermázsánként 40 fill. fuvardíjért házhoz szállítjuk
és beraktározzuk. — Gázfogyasztóinknak azon kedvezményt nyújtjuk,
hogy őket a tél sáson alatt minden körülmények között ellátjuk coakssal.

Továbbá felhívjuk a t. közönség figyelmét a hosszas kísérletezés után teljesen
bevált lefele égő gázizzólámpára (Invert-égők). Ezek 90 liter gáz-
fogyasztás mellett 100-120 H. gyertyafényt adnak, tehát óránként nem egészen
3 fillérbe kerülnek. A legjobb invertégő üvegneművel felszerelve kilenc koro-
nába kerül. Gáz kandallók, gázfűtőkályhák, gázvasalók, főzők és
kávépörkölők nálunk beszerezhetők.

Nagyvárad, 1908. október.

Nagyváradi légszeszgyár.

Nagyvárad látványossága!

A Fekete Sas nagyszálloda megnyílt.

823. Helyi és Vidéki Telefonszám 823.

SOMOGYI és BETTER.

A Magyar Bank

— részvénytársaság —

hivatali helyiségét a „Sas-
szálloda“ bérpalotájának
első emeletére helyezte át.

18783—1908 sz.

Hirdetmény.

Az 1890: é. i. l. t. c. 22 §-ának rendelkezéséhez képest közzhírre teszem, hogy a törvényhatósági közutak építése, kezelése és fenntartására vonatkozó 1909. és 1910. évi költség-előirányzat, Nagyvárad város közigazgatási bizottságának az utadó százalék és minimum külön részletes nyilatkozásával együtt a városi közigazgatási kiadóhivatalban 1908. évi nov. hó 9. napjától ugyanezen hó 24. napjáig bezárólag terjedő 15 napi közszemlére kitétetik.

A fentebb említett költség-előirányzat, valamint a közigazgatási bizottság részletes nyilatkozata közszemlére való kiállítását d. e. 9—12. és d. u. 3—5 óráig tekintethető meg.

Egyesek az előirányzatok ellen felszólalhatnak és felszólalásukat írásban a kitételi idő tartalmának lejártá napjáig a város polgármesteréhez benyújthatják.

Rimler Károly,
polgármester.

Ujjonnan, cseréppel fedett, jól jövedelmező

bérház három üzlettel

italmérés, trafikjoggal és modern berendezéssel kevés pénzzel megvehető.

Cím a kiadóban.

➔ Megérkeztek az összes őszi és téli ujdonságok ➔

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-téri nagy áruházába,

minden cikkben, őszi és téli modell-felöltők, angol és skót kosztüm-szövetek, blouse-selymek, szörme-collior blouseok és szoknyák igen nagy választékban és rendkívül jutányos árban árusítatnak.

== A lelegegánsabb és legjobb kivitelű ==

angol kosztümök, francia ruhák, őszi és téli

peluche és szörme felöltők, ez évben ismét megnagyobbított saját mütermeimben szintén rendkívül jutányos árban vállaltatnak el. Müvezető főszabász: BÖHM. J. ur, az ARVAY JÁNOS és TSA budapesti cs. és kir. udvari szállító cég volt főszabásza.

Ifj. Kohn Sámuel Bémer-tér.